

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, Wydział III Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Dietkow

Protokolant: Małgorzata Szymanowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 grudnia 2013 roku w W.

sprawy z powództwa (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W.

przeciwko D. M. (1)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego D. M. (1) na rzecz powoda (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W. kwotę 206.143,59 PLN (dwieście sześć tysięcy sto czterdzieści trzy i 59/100 złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 15 listopada 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 9.777,00 PLN (siedem tysięcy siedemset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. nakazuje pobranie od pozwanego D. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie kwotę 7.731,00 PLN (siedem tysięcy siedemset trzydzieści jeden złotych) tytułem brakującej opłaty.

III C 351/13

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 15 listopada 2012 roku w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W. wnosił o zasądzenie od pozwanego D. M. (1) kwoty 206.143,59 PLN (dwieście sześć tysięcy sto czterdzieści trzy i 59/100 złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W postępowaniu przed sądem po utracie mocy przez nakaz zapłaty powód wnosił jak wyżej.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwany D. M. (1) wnosił o rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania pozwanego. W postępowaniu przed sądem po utracie mocy przez nakaz zapłaty pozwany wnosił o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 sierpnia 2009 roku pozwany zawarł z (...) Bankiem (...) Spółka Akcyjna w W. umowę kredytu gotówkowego w kwocie 110.000,00 PLN na okres do dnia 5 września 2015 roku – dowód – umowa k. 37-41. W dniu 19 stycznia 2010 roku strony umowy kredytowej postanowiły, że kwota zadłużenia pozwanego zostaje podwyższona o 90.000,00 PLN i ostatecznie kwota kredytu wynosi 200.000,00 PLN – dowód – aneks k. 42-44. Pozwany przyjął harmonogram spłaty kredytu – dowód – harmonogram k. 45-46. Pozwany przestał spłacać kredyt po tym jak nie otrzymał od pracodawcy wynagrodzenia za pracę, oczekiwał na umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko niemu przez komornika na wniosek (...) – okoliczność przyznana przez pozwanego k. 107. W dniu 12 maja 2011 roku (...) S.A.

w W. wezwał pozwanego od zapłaty zaległych rat kredytu i wypowiedział umowę kredytową, a pozwany otrzymał wypowiedzenie w dniu 24 maja 2011 roku – dowód – wezwanie i wypowiedzenie k. 56, potwierdzenie odbioru k. 82. W dniu 20 lipca 2011 roku bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny co do należności głównej w kwocie 159.563,62 PLN oraz co do odsetek do dnia 19 lipca 2011 roku w kwocie 3.861,48 PLN – dowód – (...) k. 59. Postanowieniem z dnia 21 września 2011 roku Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności przeciwko pozwanemu do kwoty 300.000,00 PLN – dowód – postanowienie k. 60. W dniu 12 grudnia 2011 roku komornik umorzył postępowanie egzekucyjne z wniosku (...) przeciwko pozwanemu – okoliczność przyznana przez powoda. W dniu 29 maja 2012 roku Bank (...) S.A. w W. sprzedał pozwanemu wierzytelność między innymi do pozwanego – dowód – umowa sprzedaży k. 30-33, załącznik k. 94-97. W dniu 27 czerwca 2012 roku powód nadał do pozwanego przesądowe wezwanie do zapłaty do którego dołączył zawiadomienie o przeniesieniu na powoda wierzytelności Banku (...) S.A. w W. – dowód – wezwanie k. 62-63, zawiadomienie o cesji k. 63verte-64. Pozwany prowadził negocjacje z pracownikami powoda telefoniczne i za pośrednictwem poczty elektronicznej, podczas których był informowany, że istnieje możliwość rozłożenia kwoty zadłużenia na raty pod warunkiem wpłaty części zadłużenia – dowód – stanowisko pozwanego z poczty elektronicznej k. 9-13, zeznania pozwanego k. 108. Pozwany nie zawarł z pozwanym ugody dotyczącej wpłaty kwoty 32.000,00 PLN i zakończenia sporu, nie otrzymał warunków ugody do zaakceptowania, gdyż w dniu rozmowy telefonicznej nie było pracownika odpowiedzialnego tj. pana G. – okoliczność przyznana przez pozwanego k. 108. Pozwany ma wyższe ekonomiczne wykształcenie, był dyrektorem oddziału niemieckiej firmy w Polsce – dowód – zeznania pozwanego k. 108.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Okolicznością bezsporną w sprawie jest zawarcie przez pozwanego umowy o kredyt w kwocie 200.000,00 PLN z pierwotnym wierzycielem (...) S.A. w W..

Pozwany kwestionował:

- 1) fakt zawarcia przez powoda umowy przelewu wierzytelności;
- 2) wymagalność roszczenia powoda;
- 3) cesję wierzytelności na rzecz powoda wskazując, że zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. nie było na sprzedaż długu zgody konsumenta, a zapis § 20 ust. 3 umowy pozwanego z (...) jest niedozwoloną klauzulą umowną;

Pozwany podnosił:

- 1a) zawarcie ustnej ugody z powodem kończącej spór, warunkiem której była jednorazowa zapłata kwoty 32.000,00 PLN;
- 1b) przedawnienie roszczeń powoda.

Żaden z zarzutów pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Ad 1) i 2). Powód udowodnił istnienie, wysokość i wymagalność roszczenia wynikającego ze stosunku prawnego łączącego wierzyciela pierwotnego tj. (...) S.A. w W. z pozwanym. Złożony przez powoda wraz z pozwem wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego przestał mieć walor dokumentu urzędowego po dniu 11 lipca 2011 roku – wyrok Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt P1/10. Wyciąg w rozumieniu przepisu art. 485 § 1 pkt 1 k.p.c. nie mógł być podstawą wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Nie przestał mieć waloru dowodu z dokumentu prywatnego w rozumieniu art. 245 k.p.c., czy art. 249 § 1 k.p.c. Prawidłowo wypełniony przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w imieniu funduszu wyciąg z ksiąg rachunkowych jest dowodem istnienia wierzytelności na rzecz funduszu jak i dowód przejścia praw na skutek przelewu. Pozwany kwestionował wiarygodność tego dowodu zatem powód złożył umowę przelewu wierzytelności z dnia 29 maja 2012 roku zawartej pomiędzy cedentem (...) S.A. w W. a cesjonariuszem – powodem wraz z załącznikiem do aneksu z dnia 26 czerwca 2012 roku.

Z umowy przelewu wierzytelności wynika wierzytelność cedenta przeciwko pozwanemu, a wynikająca bezpośrednio z umowy kredytu gotówkowego z dnia 7 sierpnia 2009 roku w kwocie stanowiącej roszczenie objęte pozwem. Złożenie tego dowodu nie spowodowało zwłoki w postępowaniu. Wierzytelność powoda jest wymagalna. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego, że nie otrzymał wypowiedzenia umowy. Zeznania pozwanego nie dadzą się pogodzić z logiczną oceną pozostałego materiału dowodowego. Nie tylko pozwany otrzymał wypowiedzenie umowy kredytowej w dniu 24 maja 2011 roku, to przede wszystkim nie kwestionował wystawienia na podstawie tego wypowiedzenia (...) i nadania mu przez Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej klauzuli wykonalności w dniu 21 września 2011 roku. Nie składał zażalenia na klauzulę wykonalności po doręczeniu mu tytułu przez komornika. Pozwany zadowolony z bezskuteczności egzekucji oczekiwał na umorzenie postępowania egzekucyjnego, które nastąpiło w dniu 12 grudnia 2011 roku.

Ad. 3) Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Nie obowiązują (i w dniu zawarcia umowy o kredyt nie obowiązywały) przepisy szczególne - obowiązujące do 12 stycznia 2009 roku przepisy art. 92c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe i art. 326 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych. To z tych przepisów prawdopodobnie pozwany wywiódł wadliwy zarzut, że brak zgody dłużnika na przelew wierzytelności banku na fundusz sekurytyzacyjny czyni przelew bezskutecznym. Przelew wierzytelności z dnia 29 maja 2012 roku na powoda był dopuszczalny także dlatego, że nie sprzeciwia mu się żaden przepis ustawy, ani nie jest sprzeczny z właściwością umowy o kredyt. To stanowisko wyraźnie zaakcentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2011 roku w sprawie sygn. akt IV CSK 422/10, publ. LEX nr 1129145: „przelew wierzytelności wynikającej z umowy kredytu jest dopuszczalny. Takiego przelewu nie wyłącza żaden przepis ustawy, nie jest też on sprzeczny z właściwością stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu”. Sąd orzekający podziela bez zastrzeżeń także pogląd Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 26 września 2008 roku w sprawie sygn. Akt V CSK 105/08, publ. LEX nr 512022: „zaliczając w art. 385³ pkt 5 k.c. "przeniesienie praw i przekazanie obowiązków wynikających z umowy" do katalogu niedozwolonych postanowień umownych, ustawodawca miał na celu ochronę konsumenta przed nieoczekiwaną, dokonaną w nieprzewidywalnej dla niego chwili zmianą osoby kontrahenta zobowiązanego do świadczeń wynikających z umowy. Nie ustanowił natomiast zakazu zbywania wierzytelności bez zgody konsumenta. Sama zmiana osoby wierzyciela w odniesieniu do ściśle określonej wierzytelności nie prowadzi zresztą ani do zmiany tożsamości stosunku zobowiązaniowego ani do tak poważnych trudności dla dłużnika, że dla ochrony jego interesów należałoby jej zakazać”. Zarzut pozwanego o abuzywności § 20 ust. 3 umowy o kredyt z dnia 7 sierpnia 2009 roku należy uznać za chybiony.

Ad. 1a) Nie doszło do zawarcia ugody w rozumieniu art. 917 k.c.. Przeczą temu zeznania samego pozwanego, który potwierdził prowadzenie negocjacji z pracownikami powoda, jednak do akceptacji warunków proponowanych przez pozwanego nie doszło, gdyż zabrakło zgody pracownika odpowiedzialnego o nazwisku G.. Okoliczność tę przyznał sam pozwany. Zgodnie z przepisem art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są tylko fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia. Zbędne było zatem prowadzenie postępowania dowodowego z udziałem świadków – rozmówców pozwanego. Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków: D. J., D. K., pana G., K. J., M. G., D. M. (2), E. N. i K. N. i oddalił wnioski powoda o dopuszczenie dowodu z treści rozmów prowadzonych przez pozwanego w dniach 5 lipca 2012 do 18 lipca 2012 roku, utrwalonych przez powoda oraz z treści rozmów prowadzonych przez pozwanego w tych dniach utrwalonych przez operatora (...) spółka z o.o. (...) te nie służyły sprawnemu zakończeniu postępowania, a w sytuacji przyznania przez pozwanego konieczności potwierdzenia rzekomej ugody przez pana G. były zbędne dla rozstrzygnięcia. Pozwany ma wyższe ekonomiczne wykształcenie, jest zatem człowiekiem zorientowanym w konieczności uzyskania potwierdzenia umocowania do działania w imieniu strony. Brak właściwego umocowania powoda w niniejszej sprawie pozwany usiłował bezskutecznie podnosić. Wiedział, że istotne jest to umocowanie do reprezentowania strony. Dla osiągnięcia własnej korzyści przyjął w sprawie taką linię obrony, że telefonistki rozmawiające z nim miały wystarczające umocowanie do zawarcia ugody na warunkach przez niego zaproponowanych. Za kwotę 32.000,00 PLN powód miałby zrezygnować z przysługujących mu do pozwanego roszczeń tylko dlatego, że pozwany wie jak to wygląda na świecie. Pozwany nie miał jednak wątpliwości co do braku umocowania telefonistek do zawarcia z nim ugody skoro oczekiwał na przybycie pana G.,

który taką ugodę miał dopiero z pozwanym zawrzeć. Pozwany nie sprawdził czy do zawarcia ugody, a więc do złożenia oświadczenia woli o charakterze prawnokształtującym upoważnieni są konkretni pracownicy powoda. Zgodnie z art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się, w razie wątpliwości, za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Cytowana regulacja ma na celu ochronę interesów osób dokonujących czynności prawnych z osobą obecną w lokalu przedsiębiorstwa, jednakże w doktrynie przyjmuje się, że konstrukcja zawarta w art. 97 k.c. ma zastosowanie jedynie w przypadkach, gdy łącznie zostaną spełnione wszystkie przesłanki przewidziane w tym przepisie. Mianowicie czynności prawnej dokonuje osoba czynna w lokalu przedsiębiorstwa z osobą korzystającą z usług tego przedsiębiorstwa, lokal przedsiębiorstwa przeznaczony jest do obsługi publiczności, czynność prawna należy do kategorii czynności zazwyczaj dokonywanych z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa, a także istnieją wątpliwości co do umocowania osoby czynnej w lokalu do dokonywania takiej czynności. Ta ostatnia okoliczność oznacza brak jakichkolwiek lub jednoznacznych przesłanek wskazujących na istnienie lub brak umocowania osoby, o której mowa w art. 97 k.c.. W doktrynie podnosi się, że wątpliwości nie występują przykładowo w sytuacji widocznej informacji o sposobie załatwiania określonych spraw, identyfikatorów noszonych przez pracowników lub znanego przez klienta podziału czynności między osobami prowadzącymi obsługę klientów w lokalu przedsiębiorstwa. W niniejszej sprawie nie było jakichkolwiek wątpliwości co do braku możliwości zastosowania konstrukcji z art. 97 k.c.. Rozmowy telefoniczne to nie lokal przedsiębiorstwa przeznaczony do obsługi publiczności. Powód nie jest usługodawcą, którego klientem byłby pozwany. Powód jest uprawnionym do wyegzekwowania należnego mu z cesji roszczenia. Czynność prawna zawarcia ugody na warunkach proponowanych przez pozwanego nie należy do kategorii czynności zazwyczaj dokonywanych z „osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa”. Nie było także wątpliwości co do braku umocowania osoby czynnej w lokalu do zawarcia ugody z pozwanym. Pozwany usłyszawszy od telefonistki, że istotnym jest dokonanie jakiegokolwiek wpłaty, założył wpłatę 32.000,00 PLN. Nie doszło jednak do zawarcia ugody w rozumieniu art. 61 k.c. Oświadczenie woli nie zostało złożone przez osobę umocowaną do działania w imieniu powoda. Powód bowiem w przeciwieństwie do pozwanego nie jest osobą fizyczną, o czym zorientowany w świecie pozwany wiedział. Zgodnie z art. 38 k.c. osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Nie może być kwestionowane, że żadna z osób rozmawiających z pozwanym nie miała charakteru organu powoda.

Ad. 1b) Roszczenie powoda nie jest przedawnione. Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wierzyciel pierwotny wezwał pozwanego do zapłaty zaległości wynikających z nieterminowych wpłat i braku wpłat rat kredytu w terminie 7 dni od doręczenia wezwania, informując, że w przypadku nie dokonania wpłaty umowa kredytowa zostanie wypowiedziana w terminie 30 dni od dnia, w którym miała nastąpić zapłata. Wezwanie pozwany otrzymał w dniu 24 maja 2011 roku, to termin zapłaty zaległych należności upływał w dniu 31 maja 2011 roku, a wypowiedzenie stało się skuteczne z dniem 1 lipca 2011 roku. Jest to dzień wymagalności roszczenia i od tej daty rozpoczął bieg termin przedawnienia. Nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przez Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej w dniu 21 września 2011 roku przerwało bieg przedawnienia – art. 123 § 1 pkt 1 k.c. i w myśl art. 124 § 1 k.c. przedawnienie od 21 września 2011 roku biegło na nowo. Pozew w niniejszej sprawie złożony został w dniu 15 listopada 2012 roku. Zgodnie z art. 118 k.c. termin przedawnienia wynosi 3 lata i nie zakończył swojego biegu do daty wytoczenia powództwa.

Mając to wszystko na uwadze należy podkreślić, że powód udowodnił zasadność roszczenia o zasądzenie od pozwanego kwoty 206.143,59 PLN z ustawowymi odsetkami od daty wniesienia pozwu tj. 15 listopada 2012 roku do dnia zapłaty. Pozwany przegrał w całości proces i na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c., 99 k.p.c. w związku z art. 98 § 3 k.p.c. powinien zwrócić powodowi poniesione koszty procesu, na które składa się uiszczona przez powoda opłata sądowa oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika. Na zasadzie art. 19 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167 poz. 1398 ze zm.) od powoda pobrana została tylko czwarta część opłaty sądowej. Brakującą opłatę należało pobrać od pozwanego w myśl art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 98 § 1 k.p.c..